

` Ontwrichting, je leven op z'n kop`

Hoe nu verder...

Bevindingen en resultaten uit interviews met mensen woonachtig in Zwolle, waarvan de partner in 2011 is overleden.

Onderdeel van de pilot 'Steun na Partnerverlies'.

Ellen Overesch
november 2015

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Werkwijze.....	3
3	Over het geheel genomen (<i>cijfers en feiten</i>)	5
4	Beschermende factoren	7
5	Belemmerende factoren.....	8
6	Overige factoren.....	9
7	Behoeftetepeiling aanbod 'Steun na Partnerverlies'	11
8	Bijlage.....	12

1 Inleiding

Op zaterdag 26 september 2015 is de pilot "Steun na partnerverlies" in Zwolle officieel gestart. De pilot (gefinancierd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) wordt gerealiseerd in samenwerking tussen de Gemeente Zwolle, Stichting De Jonge Weduwe en Stichting WijZ en richt zich op nabestaanden (mannen en vrouwen van 18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd). De pilot wordt in totaal anderhalf jaar uitgevoerd. De doelstelling is drieledig:

1. Leren
Van de ervaringen van nabestaanden.
2. Ondersteunen en begeleiden
Jonge nabestaanden worden actief met een ondersteuningsaanbod benaderd.
3. Bewustwording
Bij werkgevers en in de maatschappij in het algemeen, zijn nog veel misverstanden over jonge nabestaanden. Binnen de pilot willen we een bewustwordingsproces op gang brengen.

In deze notitie zijn de kwalitatieve bevindingen verwerkt van het eerste deel (we houden immers nooit op met leren) van de eerste doelstelling: leren.

De notitie geeft antwoord op de volgende vragen:

- a. Wat zijn beschermende en belemmerende factoren bij partnerverlies binnen de doelgroep?
- b. Zijn er nog andere factoren van invloed?
- c. Hoe kan de doelgroep het beste benaderd worden?/Waar heeft de doelgroep behoefte aan?

Resultaten van de andere twee doelstellingen kunnen op dit punt nog niet gegeven worden en vallen buiten de scope van deze notitie.

2 Werkwijze

In oktober en november 2015 hebben wij mensen benaderd, waarvan de partner in 2011 overleden is. We hebben hen verzocht om een open gesprek met ons aan te gaan en ervaringen met ons te delen van dat wat hen is vier jaar eerder overkomen is. Op deze manier wilden we van hen leren en zo mogelijk hun ervaringen inzetten bij de mensen die nu hun partner verliezen (en die we met doelstelling 2 en 3 willen benaderen). Ook wilden we zicht krijgen op het vangnet dat in de gemeente Zwolle al aanwezig is.

Daarbij hebben wij tevens steun aangeboden, mocht blijken dat er behoefte aan is.

In overleg met Burgerzaken (gemeente Zwolle) een selectie gemaakt van mensen die benaderd konden worden in het kader van dit onderzoek. Van alle personen waarvan de partner is overleden in 2011, hebben we een selectie gemaakt op grond van een evenredige afspiegeling van de bevolking op grond van de onderstaande criteria:

- Man/vrouw verhouding
- Leeftijdscategorie
- Culturele achtergrond
- Gezinssituatie

In deze selectie zijn alleen mensen meegenomen die waren gehuwd of en geregistreerd partnerschap hadden. Samenwonenden (hieronder vallen bijvoorbeeld ook twee zussen of een ouder met kind(eren)) zijn niet meegenomen in verband met de zorgvuldigheid van benadering.

We hebben 40 mensen geselecteerd en in de maanden oktober en november van 2015 benaderd met het verzoek om aan het onderzoek mee te werken.

Onze insteek was om met zoveel mogelijk nabestaanden een persoonlijk gesprek te voeren. De gesprekken moesten open en natuurlijk verlopen, waarbij de levensgebieden, zoals beschreven in de zelfredzaamheidsmatrix, als leidraad gebruikt werden. De vraagstelling was daarbij gericht op de verandering. Hoe was de situatie voor het overlijden? Hoe zag deze er uit in de periode na het overlijden en hoe is het nu?

Tijdens de gesprekken is aandacht besteed aan de verwevenheid van verschillende gebeurtenissen die elke situatie uniek en individueel maken.

Van de gevoerde gesprekken zijn verslagen uitgewerkt. Deze vormen de basis voor deze notitie, maar zijn omwille van het persoonlijke karakter van de verslagen niet toegevoegd aan deze notitie. De concrete uitwerking bestaat uit een overzicht van **beschermende en belemmerende factoren** die nabestaanden (hebben) ervaren.

In de uitwerking van de resultaten en bevindingen is ervoor gekozen om de ervaring op verschillende levensgebieden terug te brengen naar drie basiskenmerken:

- **persoon (en gedrag)**
- **omgeving**
- **praktische zaken**

Deze basiskenmerken staan uiteraard in verband met elkaar.

Daarnaast zijn er een aantal onderwerpen aan het licht gekomen die extra aandacht verdienen. We noemen het in de dit verslag 'de grijze gebieden'.

Concrete informatie, die gegeven werd over websites, lotgenotengroepen, rouwgroepen, banken en verzekeraars die ondersteunende diensten aanbieden of overige relevante tips en informatie, wordt opgenomen in het Startdocument voor vrijwilligers.

Het Startdocument bevat eveneens een sociale kaart van wat er al georganiseerd wordt in Zwolle betreffende dit onderwerp.

Tot slot hebben wij uit de gesprekken met nabestaanden informatie en tips gekregen over zogenaamde best practices. Voorbeelden van scholen, werkgevers en instanties die op een manier omgaan met de situatie die als voorbeeld kan dienen. Deze worden meegenomen ten behoeve van de methodiekontwikkeling binnen de pilot.

3 Over het geheel genomen

Feiten en cijfers

In totaal hebben we **met 40 mensen contact gezocht** middels het versturen van een brief. **Eén** persoon heeft zichzelf gemeld, n.a.v. berichtgeving in de media. De partner was overleden in 2011, maar deze persoon stond niet op de lijst van burgerzaken.

Met **21** van hen zijn we daadwerkelijk in contact gekomen.

Tot slot hebben we contact gehad met **één van de kinderen** van iemand die we hebben aangeschreven; dit i.v.m. een taalbarrière.

In totaal dus **22** contacten.

We hadden van 20 personen de beschikking over een telefoonnummer.

Aantal keer geen gehoor na vier of vijf belpogingen: zes personen.

Van 20 mensen hadden we geen telefoonnummer en hebben we alleen een brief gestuurd.

Zeven mensen hebben contact met ons opgenomen n.a.v. van de ontvangen brief.

Met **16 mensen** hebben we een persoonlijk gesprek gevoerd. Dit is **39%** van het totaal.

Het betreft **14 persoonlijke gesprekken** van minimaal een uur en **twee telefonische gesprekken** van 20 minuten, waarvan vijf mannen en 11 vrouwen.

We hebben gesproken met nabestaanden uit verschillende leeftijdscategorieën:

Drie van hen zijn geboren in de jaren '40 van de vorige eeuw. Zes nabestaanden in de jaren '50, zes in de jaren '60 en één in de jaren '80.

	Steekpr.	Contact	Meedoen	Gesprek	Geboren	Geslacht	Cultuur
Lijst	40						
Zelf-melder	1						
Totaal		41					
↳	Geen contact	19					
↳	Wel contact	22					
↳	Wil niet meedoen	6					
↳	Wil wel meedoen	16					
↳	Persoonlijk gesprek	14					
↳	Telefonisch gesprek	2					
	Totaal			16			
↳	Geboren jaren '40	3					
↳	Geboren jaren '50	6					
↳	Geboren jaren '60	6					
↳	Geboren jaren '80	1					
	Totaal				16		
↳	man	5					
↳	vrouw	11					
	Totaal					16	
↳	Nederl.	13					
↳	Nederl. Indisch	2					
↳	Turks	1					

Eén nabestaande heeft een Turkse en twee hebben een Nederlands-Indische culturele achtergrond. De gezinssamenstelling is divers van alleenstaanden zonder kinderen tot alleenstaanden met vijf kinderen met uiteenlopende leeftijden. Een aantal nabestaanden heeft een nieuwe relatie of is opnieuw gehuwd.

Zes mensen hebben aangegeven niet op ons verzoek in te willen gaan. Een eerste versie van de brief is verstuurd aan zes nabestaanden. De reacties hierop waren overwegend negatief. Daarop is besloten de brief aan te passen. Een tweede versie van de brief is verstuurd aan 34 nabestaanden.

Voor drie van hen geldt dat ze de eerste versie van de brief hebben ontvangen. Drie van hen gaven, namelijk mondelinge toelichting, het initiatief wel te waarderen. Redenen om niet mee te werken:

- Persoon niet naar om over te praten – geen prater.
- Angst voor de confrontatie met het verleden
- 'Ik bevind me in andere fase van het leven en heb niet de behoefte om terug te kijken'.

Opvallend aan de gesprekken is, dat er één term is, die regelmatig terug kwam en die de lading van deze gesprekken het meest lijkt te dekken: ontwrichting.

4 Beschermende factoren

Persoon:

Persoonlijke kenmerken/situatie

- Sociaal vaardig
- Eigen initiatief nemen in relatie tot omgeving. (Omgeving inlichten over overlijden partner)
- Assertiviteit
- Inleven in omgeving – wederkerigheid van contact erkennen.
- Organisatorische vaardigheden
- Hulp durven vragen
- Zelfstandigheid

Geestelijke en fysieke gezondheid

- goed contact met de huisarts
- initiatief nemen tot aanpassen van eigen levensstijl. Sport, afvallen, aankomen, gezond eten etc.
- Aandacht voor zingeving, dan wel in contact met kerkgemeenschap, kunst oid.

Omgeving:

Sociaal netwerk

- Goed en nauw contact in de buurt. Rondje wandelen, kopje koffie of praktische zaken ondersteunen. Pan soep brengen.
- Iemand in de omgeving die bijv. 1x per week kookt voor het gezin.
- Volwassen kinderen (of schoondochters of -zonen) die kunnen ondersteunen bij praktische zaken.
- Contact met lotgenoten, naast erkenning ook herkenning. Individueel of in breder verband afhankelijk van persoon. Of contact met andere alleenstaanden.
- Iemand in de omgeving met een helicopterview, die overzicht schept en/of concreet handelt.
- Luisterend oor – op verhaal kunnen komen.
- Wederkerigheid in relaties ervaren; niet bezwaard hoeven voelen.
- Steun vanuit een kerkelijke gemeenschap.
- Iemand in de omgeving die vader- of moederrol kan invullen in bepaalde situaties wanneer de betreffende partner is weggefallen.
- Hechte gezinssituatie
- Openheid en bespreekbaarheid van de situatie en vervolg binnen gezin en met naasten.
- Indien iemand professionele hulp zoekt: overzicht hebben van mogelijkheden. Heldere verwijzing.
- Kinderopvang; vanuit netwerk. Oppas aanwezig op dagen dat school studiedag heeft of woensdagmiddagen.

Maatschappelijke participatie

School:

- Aandacht hebben voor, tijdens en na overlijden.
- In overleg met school gaan. Als weduwe zelf initiatief nemen door school in te lichten over situatie.
- Vanuit school de vraag stellen waar behoefte aan is bij het kind.
- Eén persoon vanuit school, waarbij het kind zich veilig voelt en zich kan uiten. Vinger aan de pols houdt. Aandacht besteed.

Werk:

- Werkgever die tijd en ruimte geeft, vrijheid aan nabestaande om weer te beginnen en samen te bepalen hoe en wanneer.
- Flexibiliteit in werkuren i.v.m. zorg kinderen. In taken (tijdelijk) wijzigen.
- De mogelijkheid aangeboden krijgen om minder te gaan werken (bijv. 90%).
- Tijdelijk andere klussen indien gewenst. Minder werkdruk.
- Goed contact bedrijfsarts.
- Mogelijkheid tot rouwverwerking bij extern bedrijf.
- Werk of vrijwilligerswerk voor structuur/ritme en afleiding.

Overig:

- Openingstijden na werktijd van bijvoorbeeld supermarkt, gemeente etc.

Praktische zaken:

Inkomen/Huisvesting (+ werkgever)

- ANW
- Partnerpensioen.
- Vangnet opgebouwd hebben als ZZP'er.
- Contactpersoon bij hypotheekverstrekende organisatie of verzekeringsmaatschappij die alle zaken met iemand doorloopt.
- Overzicht; iemand die dit helpt op te bouwen/behouden.
- Levensverzekering afgesloten
- Huurwoning

5 Belemmerende factoren

Persoon:

Persoonlijke kenmerken/situatie

- Stapeling: verlies op verlies
- Secundair verlies en beleving daarvan
  - o Netwerkverlies
  - o Kinderen met gedragsproblematiek
  - o Gezondheidsproblemen familieleden en/of vrienden
  - o Niet meer kunnen uitoefenen baan
  - o Gedwongen verhuizing etc.
- Emoties die als een contradictie worden ervaren; bijv. verdriet verlies en tegelijk opluchting afronden zware mantelzorgtaken. Schuld/schaamte.

Geestelijke en fysieke gezondheid

- Fysieke gezondheidsklachten (bijv. beenbreuk, operatie).
- Uitstel eigen zorg tbv van gezin.
- Ongezonde levensstijl in combinatie met de stress na een overlijden (emotie eten, te weinig eten – niet sporten).
- Angst om 'gek' te worden – dit niet kunnen delen.
- Door een lange periode in de 'overlevingsstand' ver over de eigen grenzen gaan.
- Weinig tot geen hobby's of op moeten geven van hobby's vanwege de zorg voor de zieke partner.
- Chronisch slaapttekort door vele taken; zorg kinderen, werk, huishouden. Als gevolg daarvan wegvallen van sociale omgeving.
- Concentratieverlies door rouw

Omgeving:

Sociaal netwerk

- Sterk verdeelde rolpatronen in de relatie met de overleden partner. Veel nieuwe vaardigheden die aangeleerd moeten worden in korte tijd.
- Veranderde relatie met eigen ouders. Grootouders die zich als ouder gaan opstellen tegenover kleinkinderen. Weer gaan zorgen voor eigen kind, maar past niet meer bij levensfase.
- Conflicten in de buurt/woonomgeving.
- Conflicten/problematiek met of binnen (schoon)familie.
- Ziekte binnen de familie; stapeling van gebeurtenissen.
- Familie letterlijk op grote afstand.
- Na bepaalde tijd het ervaren van ongemak van omgeving. Mensen die nabestaande of kinderen vermijden.
- Passende hulp zoeken, maar dit niet kunnen vinden.
- Rouwmythes:
  - o "na een jaar is het wel over"
  - o Leedconcurrentie ("wat x meemaakt is veel erger")

- Oordelen vanuit omgeving:
  - o "Maar jullie hadden toch heel vaak ruzie?."
- "Wij staan altijd voor je klaar". Klaarstaan, dat is het dan ook en blijft het bij.

Gezinsrelaties

- Opvoedingsdilemma's
- Rolvervulling van beide ouders door wegvallen van één van de ouders.

Maatschappelijke participatie

School:

- Onvoldoende aandacht voor kinderen, met name jongens, die vaak een facade/masker ophouden. Er vanuit gaan dat het goed gaat naar omstandigheden.

Werk:

- Te snel beginnen met werken. Per persoon is verschillend wat passend is.

Praktisch:

Inkomen/huisvesting/regelzaken

- Overleden partner was (hoofd)kostwinner. Niet of moeilijk rond kunnen komen door wegvallen van inkomen. Als gevolg hiervan grote aanpassingen in levensstijl.
- Dreigend verkoop van huis.
- ZZP'ers: gebrek aan vangnet. Tweeledig: door wegvallen van inkomen zonder vangnet, en indien de nabestaande zelf zzp'er is door het niet kunnen werken (geen inkomen/geen vangnet).
- Type beroep vraagt om volledige aandacht of onderwerpen die raken aan eigen pijn (bijv. psycholoog, coach).
- Gebrek aan kinderopvang. Wisselende oppasadressen.
- Kinderopvang in verhouding met inkomen te duur.
- Hoeveelheid regelzaken.
  - o "Ik heb vier kinderen die recht hebben op wezenpensioen na overlijden. Als ze studeren tot 27 jaar, anders tot 18 jaar. Het is opgebouwd bij diverse verzekeringsmaatschappijen die elk een andere werkwijze hebben. Het mag niet op spaarrekening dus moesten er betaalrekeningen worden geopend".
- Proceduregerichte organisaties zonder persoonlijke aandacht. Onpersoonlijke contact met instanties. Ondoorzichtig. Proceduregericht contact.

6 Overige factoren

die van invloed zijn en nadere toelichting verdienen

Contact met lotgenoten

Een meerderheid geeft aan dat contact met lotgenoten helpend is voor her- en erkenning. Het tot stand komen hiervan is vaak 'via, via' en individueel. Door 'toevallige' ontmoeting, waarbij het dan wel of niet klikt. Conclusie: de behoefte is er, maar het vinden is voor betrokkenen vaak niet eenvoudig.

Mannen en vrouwen

Rolpatronen

- Veelal was de mannelijke partner hoofdkostwinner. Dit betekent dat met name vrouwen aangeven financiële problemen te ondervinden na het verlies van de partner.
- Mannen geven aan ingesteld praktisch te zijn en oplossingsgericht. Zij hebben minder last van opstapeling van post, regelzaken.

Levensfase/gezinssituatie

De levensfase waarin iemand zich bevindt maakt groot verschil in de beleving en zaken waar men mee te maken krijgt. In een gezin met jonge kinderen verkeert de nabestaande nu eenmaal in een andere situatie dan een nabestaande in een gezin met pubers of kinderen die al de deur uit zijn.

(Geloofs)gemeenschap beschermend en/of belemmerend

De mate van openheid en oordeelsvrijheid maakt verschil in hoeverre iemand zich gesteund voelt of dat dit een belemmerende factor kan zijn. Van belang is of iemand zich vrij voelt om ook steun te zoeken buiten de eigen gemeenschap of steun te weigeren, die vanuit de gemeenschap wordt aangeboden.

Culturele achtergrond kan eveneens zowel belemmerend als beschermend zijn. Een meer hechte gemeenschap lijkt, uit deze gesprekken, als beschermend te worden ervaren, waarbij een individualistische achtergrond een belemmering kan vormen.

Voorbereiding en Nazorg

Vanuit de nabestaanden die we gesproken hebben kregen we eveneens informatie over beschermende factoren voorafgaand aan en direct na het overlijden van de partner.

Voorafgaand aan overlijden:

Beschermend:

- zaken kunnen bespreken met partner voor overlijden.
- Voorbereidend op het overlijden al zaken geregeld? Ten naamstelling bijvoorbeeld. Erfenis op langstlevende beschreven hebben.
- Goed contact met thuiszorg indien hier sprake van is, afgestemd op persoonlijke behoeftes (opvang van kinderen)

Verloop na overlijden:

Beschermend

- Goed lopend contact met uitvaartonderneming.
- Boekje met nazorg overzicht ontvangen door uitvaartonderneming.

Adviezen en tips:

De geïnterviewden gaven verder nog de volgende adviezen en tips:

- Aanpassen cao regeling – mogelijkheid tot verlof 1^e jaar na overlijden.
- De nieuwe school van de kinderen inlichten wanneer ze starten op de school.
- Iemand met een helikopterview die bijstaat.
- Concreet handelen

Grijze gebieden:

Uit wat er gezegd (en soms ook niet gezegd werd), komen een aantal domeinen naar voren, waar we vragen over hebben. Als er nog niets aan de hand is, denken maar weinigen over de gevolgen van de keuzes op deze domeinen na, terwijl antwoorden moeilijk te vinden zijn, nadat de partner overleden is.

- ZZP'ers kunnen een kwetsbare groep zijn.
- Er is een juridisch onderscheid tussen samenwonend, samenlevingscontract (wordt beschouwd als alleenstaand) en geregistreerd partnerschap/huwelijk. Stellen realiseren zich dat niet altijd.
- Homoseksuele relaties. We hebben alleen personen gesproken met heteroseksuele relaties. Homoseksuele relaties en verlies van partner vraagt mogelijk andere aandachtspunten in de benadering.

7 Behoeftetepeiling aanbod 'Steun na Partnerverlies'

We hebben aan iedereen (die we persoonlijk gesproken hebben) de volgende vraag gesteld:

- Had je het aanbod vanuit 'Steun na Partnerverlies' geaccepteerd?
- Hoezo wel/hoezo niet?

Er is een verschil in timing: waar de één zegt dit moet met een maand, zegt de ander absoluut niet eerder dan 3 maanden na het overlijden.

Ja:

- ik heb een jaar lang hulp gezocht, maar niets kunnen vinden.
- Kort erna niet, maar na 2 a 3 maanden wel.
- Ik had het niet afgewezen en was denk ik wel een eerste gesprek aangegaan. Rustig alles door kunnen praten was wel heel prettig geweest. Zelfs nu nog.
- Ja, heb zelf hulp gezocht, maar dat paste niet. Ik pleit voor ervaringsdeskundigheid. Herkenning vinden.
- Ik had er in ieder geval over nagedacht. Uiteindelijk moet je zelf de stap nemen, initiatief nemen. Nooit meer wat gehoord van uitvaartonderneming, terwijl dit proces ook nog langer loopt. Steen uitzoek ed. Zeker een periode gehad, waarbij ik vragen had of met dingen speelde die ik niet kwijt kon en geen idee waar ik dan moest zijn. Lotgenotencontact is belangrijk.
- Ik was er zeker op ingegaan, had graag benaderd willen worden. Misschien niet eens zozeer in het eerste jaar. Vooral het 2^e jaar liep ik met mijn ziel onder de arm.

Weet ik niet zeker, misschien wel:

- uitgestoken hand wel heel prettig.
- Volgorde van contact opnemen is wel essentieel.
- Behoefted had ik zeker, accepteren weet ik niet. Ik zou bang zijn dat iemand in mijn beschermde wereld komt met mijn gezin en mij gaat vertellen hoe ik het moet doen. Het is zo persoonlijk.
- In begin niet. Toen was er voldoende hulp. Later misschien wel, voor het luisterende oor. Aanbieden is heel belangrijk. Er was een fase waarin ik het nodig had.
- Voor praktische zaken; creëren van overzicht. Er komt zoveel op je af.
- Geen idee. Ligt aan het aanbod. Het is zo druk in je hoofd, misschien niet via een brief maar aanbellen. Of via de wijkverpleging die me er over vertelt had. Die is toch al binnen geweest, drempel haal je weg.

Waarschijnlijk niet:

- voldoende steun in de omgeving. Wel heel mooi initiatief.
- Nee, ben geen prater
- Geen behoefte aan hulp van buitenaf, vanuit onze gemeenschap en door ons als kinderen is heel veel steun geboden.

We hebben mensen gevraagd of we hen nog eens mogen benaderen indien daar aanleiding toe blijkt tijdens de uitvoering van de pilot.

- Iedereen die we geïnterviewd hebben staat daarvoor open.
- Een aantal mensen uit deze groep hebben een actieve bijdrage bij de uitvoering van de pilot aangeboden, bijvoorbeeld bij het organiseren van lotgenotencontact.

Meerdere nabestaanden die we gesproken hebben gaven aan dat het gesprek over hun ervaringen meer met hen deed dan verwacht.

De gesprekken werden gewaardeerd.

Het feit dat er aandacht is en iemand na het verhaal luistert. Na een periode van vijf jaar is het niet vanzelfsprekend dat er gesproken wordt over hetgeen hen is overkomen.

Citaat:

"Na vijf jaar vraagt niemand je meer wat."

8 Bijlage

Bijlage I : Interview: levensgebieden zelfredzaamheidsmatrix

Doel: informatie ophalen om een zo passend mogelijke aansluiting te realiseren.

De volgende categorieën willen we bespreken:

- Inkomen
- Dagbesteding
- Huisvesting
- Gezinsrelaties
- Geestelijke gezondheid
- Fysieke gezondheid
- Sociaal netwerk
- Maatschappelijke participatie

Eventueel indien van toepassing:

- *Verslaving*
- *Justitie*
- *ADL vaardigheden*

Dit is gebaseerd op de categorieën die zijn benoemd in de zelfredzaamheidsmatrix, tevens de methodiek die we hanteren als meetinstrument binnen de pilot. Gekozen is voor deze methodiek, omdat de Sociale Wijkteams in Zwolle hiermee werken. Ook hierin willen we een zo passend mogelijke aansluiting creëren.